Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►**B**

A TANÁCS 93/7/EGK IRÁNYELVE

(1993. március 15.)

a tagállam területéről jogellenesen kiszállított kulturális tárgyak visszaszolgáltatásáról

(HL L 74 , 27.3.1993, o. 74)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►**M1**	Az Európai Parlament és a Tanács 96/100/EK irányelve (1997. február 17.)	L 60	59	1.3.1997
►**M2**	Az Európai Parlament és a Tanács 2001/38/EK irányelve (2001. június 5.)	L 187	43	10.7.2001

▼B

A TANÁCS 93/7/EGK IRÁNYELVE

(1993. március 15.)

a tagállam területéről jogellenesen kiszállított kulturális tárgyak visszaszolgáltatásáról

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ([1]),

együttműködve az Európai Parlamenttel ([2]),

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([3]),

mivel a Szerződés 8a. cikke legkésőbb 1993. január 1-jei határidővel elrendeli a belső határok nélküli területet felölelő belső piac megteremtését, ahol a Szerződés rendelkezéseivel összhangban az áruk, személyek, szolgáltatások és tőke szabad mozgása biztosított;

mivel a Szerződés 36. cikkében foglalt feltételek alapján, és az ott megszabott korlátok között a tagállamok az 1992-es esztendőt követően e belső határok nélküli területen is megtartják nemzeti kincseik meghatározására és az azok védelmében teendő szükséges intézkedések megtételére vonatkozó jogukat;

mivel ennélfogva olyan intézkedések bevezetésére van szükség, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak az említett 36. cikk értelmében nemzeti kincsnek minősülő olyan kulturális tárgyaik saját területükre való visszaszállításáról, amelyeket a fent említett nemzeti rendelkezések, illetve a Tanács 1992. december 9-i, a kulturális javak kiviteléről szóló 3911/92/EGK rendeletének ([4]) megszegésével szállítottak onnan ki; mivel ezeket az intézkedéseket a lehető legegyszerűbben és leghatékonyabban kell végrehajtani; mivel a visszaszállításra irányuló együttműködés előmozdítása érdekében az intézkedések körét a kulturális tárgyak általános kategóriáiba tartozó tételekre kell korlátozni; mivel az ezen irányelv függelékének ennélfogva nem célja azon tárgyak pontos meghatározása, amelyek az említett 36. cikk értelmében a „nemzeti kincsek” fogalomkörébe tartoznak, hanem mindössze azon kategóriák felállítása, amelyek annak minősülhetnek és következésképpen az ezen irányelv által bevezetett visszaszolgáltatási eljárás tárgyai lehetnek;

mivel a nemzeti kincsek közé sorolt, és a közgyűjtemények, illetve egyházi intézmények leltári állományának szerves részét képező, ugyanakkor az általános kategóriák egyikébe sem sorolható kulturális tárgyakra szintén ezen irányelv vonatkozik;

mivel a tagállamok között meg kell teremteni az igazgatási együttműködést nemzeti kincseik vonatkozásában, a lopott műalkotások felkutatása terén kifejtett együttműködésükhöz szorosan kapcsolódva és hangsúlyozottan támaszkodva a nyilvántartásokra, továbbá igénybe véve az Interpol és egyéb illetékes szervek segítségét, amelyek hasonló listákat készítenek a nemzeti kincseik és közgyűjteményeik részét képező elveszett, ellopott, vagy jogellenesen kiszállított kulturális tárgyakról;

mivel az ezen irányelv által bevezetett eljárás az első lépést jelenti a tagállamok között a belső piaccal összefüggésben e téren létrehozandó együttműködés irányába; mivel a cél az egyes nemzeti jogok kölcsönös elismertetése; mivel ennek érdekében többek között rendelkezni kell egy, a Bizottság munkáját segítő tanácsadó bizottság létrehozásáról;

([1]) HL C 53., 1992.2. 28., 11. o. és
HL C 172., 1992.7.8., 7. o.
([2]) HL C 176., 1992.7.13., 129. o. és
HL C 72., 1993.3.15.,
([3]) HL C 223., 1992.8.31., 10. o.
([4]) HL L 395., 1992.12.31., 1. o.

▼B

mivel a 3911/92/EGK rendelet ezen irányelvvel együttesen egy közösségi szintű rendszert vezet be a tagállamok kulturális javainak védelmére; mivel azt a határidőt, ameddig valamennyi tagállam köteles teljesíteni az ezen irányelvben foglaltakat a lehető legközelebb kell hozni az említett rendelet hatálybalépésének időpontjához; mivel néhány tagállam – tekintettel jogrendszerének sajátosságaira, valamint az ezen irányelv végrehajtásához szükséges jogszabályi módosítások körére – mindehhez hosszabb időt igényel,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „Kulturális tárgy” az a tárgy:
   - amelyet akár a tagállam területéről történő jogellenes kiszállítás előtt, akár azt követően nemzeti jogszabály, vagy a Szerződés 36. cikkének értelmében folytatott közigazgatási eljárás a „művészeti, történelmi, vagy archeológiai értékkel bíró nemzeti kincsek” közé sorol,

     és
   - amely a függelékben felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozik, vagy egyik ilyen kategóriába sem sorolható, de szerves részét képezi:
     - a múzeumok, archívumok leltári anyagaiban, illetve a könyvtárak védett állományában felsorolt közgyűjteményi anyagoknak.

       Ezen irányelv alkalmazásában a „közgyűjtemények” kifejezés azokra a gyűjteményekre utal, amelyek a tagállam, azon belül valamely helyi vagy regionális hatóság, illetve a tagállam területén található, és az adott tagállam jogszabályai szerint nyilvánosnak minősülő olyan intézmény tulajdonában vannak, amely intézmény tulajdonosa a tagállam vagy valamely helyi vagy regionális hatóság, illetve finanszírozását jelentős mértékben azok biztosítják,
     - az egyházi intézmények leltári állományának.
2. „Tagállam területéről jogellenesen kiszállított nemzeti kincsek”:
   - a tagállam területéről a nemzeti kincsek védelméről szóló jogszabályok, illetve a 3911/92/EGK rendelet megsértésével elszállított tárgyak, vagy
   - a jogszerű ideiglenes kiszállítás lejártát követően vissza nem szállított tárgyak, illetve az ideiglenes kiszállításra vonatkozó egyéb feltételek megszegése.
3. „Megkereső tagállam”: az a tagállam, amelynek területéről a kulturális tárgyat jogellenesen kiszállították.
4. „Megkeresett tagállam”: az a tagállam, amelynek területén egy másik tagállam területéről a jogellenesen kiszállított kulturális tárgy található.
5. „Visszaszolgáltatás”: a kulturális tárgy fizikai visszaszállítása a megkereső tagállam területére.
6. „Tulajdonos”: az a személy, aki a kulturális tárgyat ténylegesen magánál tartja, és azzal sajátjaként rendelkezik.
7. „Birtokos”: az a személy, aki harmadik fél érdekében a kulturális tárgyat ténylegesen magánál tartja.

2. cikk

A tagállamok valamelyikének területéről jogellenesen kiszállított kulturális tárgyakat az ezen irányelvben meghatározott eljárás keretében és körülmények biztosításával vissza kell szállítani.

▼B

3. cikk

Minden tagállam kijelöl az ezen irányelvben elrendelt feladatok végrehajtására egy vagy több központi szervet.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot, hogy mely központi szerveket jelölték ki az e cikkben foglaltak értelmében.

A Bizottság az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának* C sorozatában teszi közzé e központi szervek listáját, illetve azok minden későbbi változását.

4. cikk

A tagállamok központi szervei együttműködnek és előmozdítják a tagállamok illetékes nemzeti hatóságai közötti konzultációt. Ez utóbbiaknak különösen az alábbi feladatokat kell teljesíteniük:

1. a megkereső tagállam kérelme alapján felkutatják a meghatározott, annak területéről jogellenesen kiszállított kulturális tárgyat, azonosítva annak tulajdonosát és/vagy birtokosát. A kérelemnek tartalmaznia kell mindazon információkat, amelyek elősegíthetik a kutatómunkát, különös tekintettel a tárgy tényleges, vagy vélhető feltalálási helyére;
2. értesítik az érintett tagállamokat, ha olyan kulturális tárgy található a területükön, amellyel kapcsolatban alapos a gyanú, hogy azt jogellenesen szállították ki egy másik tagállam területéről;
3. lehetővé teszik a megkereső tagállam illetékes hatóságai számára annak ellenőrzését, hogy a kérdéses tárgy kulturális tárgynak számíte, azzal a feltétellel, hogy az ellenőrzésre a fenti 2. pontban előírt értesítéstől számított 2 hónapon belül sor kerül. Ha ez nem történik meg a megadott időn belül, akkor a 4. és 5. pont a továbbiakban nem érvényes;
4. az érintett tagállammal együtt megteszik a szükséges intézkedéseket a kulturális tárgy fizikai megóvása érdekében;
5. megfelelő ideiglenes intézkedések foganatosításával megelőzik a visszaszolgáltatási eljárás elkerülésére irányuló lépéseket;
6. közvetítőként járnak el a tulajdonos és/vagy birtokos, valamint a megkereső tagállam között a visszaszolgáltatás ügyében. E célból az 5. cikkben foglaltak sérelme nélkül a megkeresett tagállamok illetékes hatóságai elősegíthetik a megkeresett állam nemzeti jogszabályai szerinti választott bírósági eljárás lefolytatását, feltéve, hogy a megkereső állam és a tulajdonos vagy birtokos ehhez hivatalosan hozzájárul.

5. cikk

A megkereső tagállam pert indíthat a megkeresett tagállam illetékes bíróságán a tulajdonos vagy – annak hiányában – a birtokos ellen a területéről jogtalanul kiszállított kulturális tárgy visszaszolgáltatása céljából.

Eljárás csak akkor indítható, ha a kérelemhez a következőket csatolják:

– a kérelemben szereplő tárgy leírását tartalmazó és azt kulturális tárgynak minősítő dokumentumot,
– a megkereső tagállam illetékes hatóságainak nyilatkozatát, miszerint a szóban forgó kulturális tárgyat jogellenesen szállították ki az ország területéről.

6. cikk

A megkereső tagállam központi szerve haladéktalanul tájékoztatja a megkeresett tagállam központi szervét arról, hogy bírósági eljárást indított annak érdekében, hogy a kérdéses tárgyat visszakaphassa.

A megkeresett tagállam központi szerve haladéktalanul tájékoztatja a többi tagállam központi szervét.

▼B

7. cikk

(1) A tagállamoknak jogszabályi formában elő kell írniuk, hogy az ezen irányelvben meghatározott visszaszolgáltatási eljárást nem lehet kezdeményezni, ha több, mint egy év eltelt azóta, hogy a megkereső tagállam illetékeseinek tudomására jutott, hogy a kulturális tárgy hol található és ki annak tulajdonosa, illetve birtokosa.

Ilyen eljárás egyáltalán nem indítható akkor, ha már több mint 30 év telt el azóta, hogy a tárgyat jogellenesen kiszállították a megkereső tagállamból. Azonban az 1. cikk 1. pontjában említett közgyűjtemények részét képező tárgyak, illetve az egyházi jellegű javak esetében – azokban a tagállamokban, ahol ezek a tárgyak különleges törvényi védelem alatt állnak – a visszaszolgáltatási eljárás megindításának határideje 75 év, kivéve azokat a tagállamokat, amelyekben az eljárások nincsenek határidőhöz kötve, illetve azokat az eseteket, amikor a tagállamok közötti kétoldalú megállapodások 75 évnél hosszabb időtartamot írnak elő.

(2) Visszaszolgáltatási eljárás nem indítható meg, ha abban az időpontban, amikor az eljárást kezdeményezik, a tárgy kiszállítása a megkereső tagállam területéről többé már nem jogellenes.

8. cikk

A 7. és 13. cikk eltérő rendelkezéseinek hiányában az illetékes bíróságnak kell elrendelnie a kérdéses kulturális tárgy visszaszolgáltatását, amennyiben a bíróság úgy találja, hogy az valóban kulturális tárgy az 1. cikkben foglaltak értelmében, és jogellenesen vitték ki valamely tagállam területéről.

9. cikk

Miután a megkeresett tagállamban az illetékes bíróság elrendelte a tárgy visszaszolgáltatását, a bíróságnak arról is rendelkeznie kell, hogy a tulajdonos az eset körülményeihez képest méltányos kártérítésben részesüljön, feltéve, hogy a tulajdonos kellő gondossággal és körültekintéssel járt el a tárgy megszerzése során.

A bizonyítási teher kérdésében a megkeresett tagállam jogszabályai az irányadóak.

Ajándékozás vagy öröklés esetében a tulajdonos nem lehet kedvezőbb helyzetben, mint az a személy, akitől ilyen módon a tárgyat kapta.

A megkereső tagállam kártérítést köteles fizetni a tárgy visszaszolgáltatásáért.

10. cikk

A kulturális tárgy visszaszolgáltatását elrendelő határozat végrehajtása során felmerülő kiadásokat a megkereső tagállam viseli. Ugyanez vonatkozik a 4. cikk 4. pontjában említett intézkedésekkel kapcsolatban felmerült költségekre is.

11. cikk

A méltányos kártérítés megfizetése és a 9., illetve 10. cikkben meghatározott kiadások fedezése nem érinti a megkereső tagállam azon jogát, hogy eljárást indítson mindezen összegek megtérítése céljából azon személyek ellen, akik felelősek a kulturális tárgynak az ország területéről történt jogellenes kiviteléért.

12. cikk

A visszaszolgáltatást követően a kulturális tárgy tulajdonjogáról a megkereső tagállam joga rendelkezik.

13. cikk

Ezen irányelv csak azokra a kulturális tárgyakra vonatkozik, amelyeket 1993. január 1. után szállítottak ki jogellenesen a tagállamok területéről.

▼B

14. cikk

(1) Minden tagállam kiterjesztheti kötelezettségét olyan kulturális tárgyak visszaszolgáltatására is, amelyek a függelékben felsorolt kategóriák egyikébe sem sorolhatók.

(2) Minden tagállam alkalmazhatja az ebben az irányelvben rögzített rendelkezéseket a más tagállamok területéről már 1993. január 1. előtt jogellenesen kiszállított kulturális tárgyak visszaszolgáltatására irányuló kérelmek tekintetében is.

15. cikk

Az ebben az irányelvben foglaltak nem sérthetik a tagállamok nemzeti jogszabályai alapján a megkereső tagállam és/vagy az ellopott kulturális tárgy tulajdonosa által megindítható polgári és büntetőjogi eljárásokat.

16. cikk

(1) A tagállamok minden harmadik évben – első alkalommal 1996 februárjában – jelentést küldenek a Bizottságnak az ezen irányelvben foglaltak alkalmazásáról.

(2) A Bizottság minden harmadik évben áttekintő jelentést küld az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak az ebben az irányelvben foglaltak alkalmazásáról.

(3) A Tanács az irányelv három éves alkalmazását követően megvizsgálja annak hatékonyságát és a Bizottságtól kapott javaslat alapján végrehajtja a szükséges kiigazításokat.

(4) A Tanács a Bizottság javaslata alapján évente vizsgálatot tart, és indokolt esetben napra kész állapotba hozza a mellékletben jelzett összegeket a Közösség gazdasági és pénzügyi mutatói alapján.

17. cikk

A Bizottság munkáját a 3911/92/EGK rendelet 8. cikke alapján felállított bizottság segíti.

A bizottság az ehhez az irányelvhez csatolt melléklet alkalmazásával kapcsolatban az elnök által saját kezdeményezésére, vagy valamelyik tagállam képviselőjének kérésére előterjesztett minden kérdést megvizsgál.

18. cikk

A tagállamok az ezen irányelv bevezetésétől számított kilenc hónapon belül hatályba léptetik a végrehajtásához szükséges törvényeket, rendeleteket és közigazgatási előírásokat. Ez alól kivételt képez a Belga Királyság, a Német Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság, amelyeknek az irányelvben foglalt rendelkezéseknek az annak bevezetésétől számított legkésőbb tizenkét hónapon belül kell, hogy megfeleljenek. Ennek megtörténtéről azonnal tájékoztatják a Bizottságot.

Amennyiben a tagállamok az 1. bekezdésben említett előírásokat alkalmazzák, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy hivatalos közzétételük alkalmával mellékelni kell e hivatkozásokat. A hivatkozás módját a tagállamok önállóan határozzák meg.

19. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

▼B

MELLÉKLET

Az 1. cikk 1. pontja második francia bekezdésének kategóriái, amelyekhez a Szerződés 36. cikke szerinti „nemzeti kincsek" – nek minősülő tárgyak tartoznak és ezen irányelv értelmében visszaszolgáltatás tárgyát képezik

A. 1. 100 évesnél régebbi régészeti tárgyak, amelyek:

– szárazföldi vagy víz alatti ásatásokból és leletekből,

– régészeti lelőhelyekről,

– régészeti gyűjteményekből

származnak.

2. Művészeti, építészeti vagy vallási emlékművek alkotórészei, amelyek ezek felosztásából származnak, és 100 évesnél régebbiek.

▼M1

3. A 3A. vagy 4. kategóriától eltérő, bármely anyagra és bármely anyagból kizárólag kézzel készített képek és festmények ([1]).

3A. Bármely anyagra kizárólag kézzel készített akvarellek, guásképek és pasztellek ([1]).

4. Az 1. vagy a 2. kategóriától eltérő, bármely anyagból kizárólag kézzel készített mozaikok, valamint bármely anyagból és bármely anyagra kizárólag kézzel készített rajzok ([1]).

▼B

5. Eredeti metszetek, rézkarcok, selyemszita nyomatok, kőnyomatok, litográfiai nyomatukkal együtt és eredeti plakátok ([1]).

6. Az 1. kategóriától eltérő eredeti szobrok, szoborművek és olyan másolatok, amelyek az eredetivel megegyező módon készültek ([1]).

7. Fényképek, filmek és ezek negatívjai ([1]).

8. Ősnyomtatványok és kéziratok egyes darabjai vagy gyűjteménye, beleértve a térképeket és kottákat ([1]).

9. 100 évesnél régebbi könyvek egyes darabjai vagy gyűjteménye.

10. 200 évesnél régebbi nyomtatott térképek.

11. Archívumok és azok 50 évesnél régebbi darabjai, bármilyen anyagból.

12. a) Zoológiai, botanikus, ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények és azokból származó egyedi darabok ([2]);

b) Történelmi, őslénytani, néprajzi vagy numizmatikai értékű gyűjtemények ([2]).

13. 75 évesnél régebbi közlekedési eszközök.

14. Az A. 1.–A.13. kategóriában nem említett, 50 évesnél régebbi régiség.

Az A. 1.–A. 14. kategóriába eső kulturális javak csak akkor tartoznak ezen irányelv hatálya alá, ha értékük eléri vagy meghaladja a B. pont szerinti küszöbértéket.

B. **Az A. pontban említett bizonyos kategóriák küszöbértékei (ECU-ben)**

▼M2

ÉRTÉK:

Bármilyen értékű

▼B

– 1 (régészeti tárgyak)

– 2 (megosztott emlékművek)

– 8 (ősnyomtatványok és kéziratok)

– 11 (archívumok)

15 000

– 4 (mozaikok és rajzok)

– 5 (metszetek)

– 7 (fényképek)

([1]) 50 évesnél régebbi, és nem az eredeti jogelődhöz tartozó tételek esetén.

([2]) A Bíróság 84/254. ítélete alapján: „Egy gyűjtemény darabjai a közös vámtarifa 99.05 tétele szerint azok a cikkek, amelyek alkalmasak egy gyűjteménybe való felvételre, azaz aránylag ritkák, rendszerint nem az eredeti céljuknak megfelelően használják azokat, a hasonló használati tárgyak szokásos kereskedelmén kívül eső különleges ügyletek tárgyai, és nagy értékkel bírnak."

▼B

– 10 (nyomtatott térképek)

▼M1

30 000

– 3A (akvarellek, guásképek és pasztellek)

▼B

50 000

– 6 (szoborművek)

– 9 (könyvek)

– 12 (gyűjtemények)

– 13 (közlekedési eszközök)

– 14 (bármely más tételek)

150 000

– 3 (képek)

Az anyagi értékekhez kapcsolódó feltételek teljesítését a visszaszolgáltatás igénylésekor ítélik meg. Az anyagi érték megfelel a tárgy visszaszolgáltató tagállamban levő értékének.

▼M2

Azon tagállamok esetében, amelyeknek pénzneme nem az euró, a mellékletben szereplő euróban kifejezett értékeket a nemzeti pénznemre kell átváltani, és abban kifejezni a 2001. december 31-én az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* kihirdetett árfolyamon. Ezt a nemzeti pénznemben kifejezett ellenértéket 2001. december 31-től kezdődően minden második évben felül kell vizsgálni. Ennek az ellenértéknek a kiszámítása az ezeknek a pénznemeknek a december 31-én esedékes felülvizsgálatot megelőző augusztus hónap utolsó napján végződő 24 hónapos időszak euróban kifejezett átlagos napi értékén alapszik. Ezt a számítási módszert a kulturális javakkal foglalkozó tanácsadó bizottság a Bizottság javaslatára elvileg két évvel az első alkalmazást követően felülvizsgálja. Minden felülvizsgálat alkalmával az euróban kifejezett értékeket, illetve ezek nemzeti pénznemben kifejezett ellenértékeit szabályos időközönként, a módosítás hatálybalépésének napját megelőző november havának első napjaiban közzéteszik az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*.